

Καὶ πλησιάζων εἰς τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ θρανία ψιθυρίζει μυστηριωδῶς:

— Τὴν εἶχαμε νταντὰ σ' τὸ σπῆτι!

Καὶ ἀποθεοῦται.

Κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ *Ὁθέλλου*:

Ὁ Κάσσιος θρηνεῖ τὴν ἀπολεσθεῖσαν ὑπόληψίν του· ὁ Ἰάγος τοῦ λέγει ὅτι ἡ ὑπόληψις δὲν εἶναι τίποτε, εἶναι ἀέρας.

Ἄγριος θεατῆς φωνάζει:

— Κατὰ σέ!

Ἀποτεινόμενος βεβαίως εἰς τὸν Σαίξπηρ.

Ἡ μικρὰ Ἑλλη ἀπουσίασα βροχερὰν ἡμέραν ἐκ τοῦ παρθεναγωγείου δὲν ἤθελε νὰ ἀντικρύσῃ τὴν αὐστηρὰν διδάσκαλόν της χωρὶς γράμμα ἀπὸ τὸν πατέρα της δικαιολογητικόν.

Ὁ πτωχὸς πατὴρ συνέλεξε ὅλα τὰ ἑλληνικά του καὶ ἔγραψε:

— Σὰς διαβεβαίω ὅτι ἡ χθεσινὴ ἀπουσία τῆς κόρης μου ἦτο ἡ αἰτία τῆς χθεσινῆς τόσῃ μεγάλῃ βροχῇ ποὺ εἶχαμε καὶ νὰ μὲ συμπαθῇτε.

Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ.

Βιέννη τῇ 1 Σεπτεμβρίου 1882.

Φίλτατε Βλάσιε,

Εἶδον καὶ ἐγὼ τὸν Ἀμλέτον χθὲς τὸ ἑσπέρας εἰς τὸ Hofbourg θέατρον τῆς Βιέννης, ἀλλὰ παιζόμενον ὑπὸ καλλιτέχνου τοῦ κ. Sonenthal.

Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς μου εἶνε ἀκόμη ὀρθαί· οἱ μύστακες καὶ ἡ γενειάς μου εἶνε ἀκόμη ἠνορθωμένοι, ὡς τὰ πτερὰ δύο ἀλληλομαχομένων ἀλεκτόρων· ἔχω ὅψιν λίαν κωμικὴν.

Ὅλαι αἱ προσπάθειαι τοῦ κουρέως μου, εἰς ὃν μετέβην νύκτα, ὅπως ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν φυσικὴν θέσιν τὴν ἐπανάστασιν ταύτην τῶν τριχῶν, ἀπέβησαν μάταιαι· εἶμαι ἐν ἀπελπισίᾳ!

Τί αἰσθημα εἶνε δυνατόν νὰ παραγάγῃ τοιαύτην ἐπιμονὴν φρικίας; Ἀπαντῶ:

Πρῶτον ἡ φρίκη αὕτη· δεύτερον ὁ ἐνθουσιασμός· εἴτα τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο συναίσθημα τῆς συμπαθείας πρὸς πᾶσαν ἄνθρωπον· τὸ συναίσθημα τῆς ἀντιπαθείας πρὸς ἀδικοῦντα· ὁ γλυκὺς ἡλεκτρισμὸς τῆς διανοίας, ὅταν ἀκούῃ φιλόσοφον εἰρωνευόμενον ἀγρίως ἑαυτὸν καὶ τὸν κόσμον διὰ τὴν ἀδυναμίαν του· ἡ εὐθυμία καὶ ὁ καυχασμὸς τοῦ παράφρονος· ἡ μελαγχολία καὶ ἐν γένει ὅλος ὁ αἰσθηματικὸς κόσμος μετὰ τῶν πλανητῶν ἢ ἀπλανῶν ἀστέρων του.

Καὶ ποῖος ἔχει τόσην ὑπερφυσικὴν δύναμιν, ὥστε νὰ κινήσῃ τὸν ἀχανῆ τοῦτον κόσμον πρὸς τὸ ἄπειρον; Ἀπαντᾷ:

Εἰς ἡθοποιοὺς, εἰς καλλιτέχνας ἡθοποιοὺς, ὅστις δικαίως εἶνε ἀνώτερος ὅλων τῶν ἄλλων καλλιτεχνῶν, διὰ τὸν λό-

γον ὅτι συγκεντρώνει ἐν ἑαυτῷ τὴν ποίησιν, τὴν γραφικὴν, τὴν γλυπτικὴν, τὴν μουσικὴν. Δὲν θεωρῶ βεβαίως τὸν καλλιτέχνην ἡθοποιὸν ἀνώτερον, ὡς πρὸς τὴν διανοητικὴν καὶ αἰσθηματικὴν ἐποψίν, τῶν λοιπῶν ἀντιπροσώπων τῶν Ὁραίων Τεχνῶν· ἀλλ' ἐννοῶ ὅτι μόνος αὐτὸς εἶνε ἱκανὸς νὰ προσωποποιήσῃ ὅλας ὁμοῦ τὰς Ὁραίας Τέχνας ἐν δεδομένῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ, καὶ διὰ τῆς συγκεντρώσεως ταύτης νὰ θίξῃ τὰς λεπτοτέρας χορδὰς τῆς διανοίας καὶ τοῦ αἰσθήματος τοῦ ἀνθρώπου· οὐχὶ ὑποκειμενικῶς εἶνε ἀνώτερος, ἀλλ' ἀντικειμενικῶς, ὡς δύναμις ἐκφράσεως.

Ἄς ὑποθέσωμεν ὅτι ἀναγινώσκει τις τὸν Ἀμλέτον· θὰ αἰσθανθῇ βεβαίως ὅτι εἶνε δυνατόν νὰ αἰσθανθῇ, ἀλλὰ ἡ ψυχὴ τοῦ δράματος θὰ ἐλλείπῃ· τὸ ὅλον αἰσθημα θὰ εἶνε σχετικῶς ὥχρὸν, διότι λείπει ἐνταυτῷ ἡ γραφικὴ, ἡ γλυπτικὴ καὶ ἡ μουσικὴ, ἥτις παρίσταται ὑπὸ τοῦ τόνου τῆς φωνῆς τοῦ λόγου· ἡ φαντασία λίαν ἀορίστους εἰκόνας αὐτῶν θὰ ἔχῃ, διότι δὲν ὑποπίπτουσιν ἀμέσως εἰς τὰς αἰσθήσεις. Τὸ αὐτὸ θὰ συμβῇ ἐὰν ἴδῃ τις τὸν Ἀμλέτον ἐξωγραφισμένον ὑπὸ τὰς διαφόρους ψυχικὰς καταστάσεις του· καὶ μάλιστα ἡ αἰσθήσις θὰ εἶνε ὥχρ-
τέρη, διότι ἡ γραφικὴ εἶνε κατωτέρα τῆς ποιήσεως, τοῦ λόγου, καὶ οὕτω καθεξῆς.

Βεβαίως εἰς οἰονδήποτε καλλιτέχνημα συνυπάρχουσιν ἀναγκαιῶς ὅλαι ὁμοῦ αἱ λοιπαὶ τέχναι αἱ μὴ ἀναφερόμεναι κυρίως καὶ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸ καλλιτέχνημα αὐτὸ, ἀλλὰ ὑπάρχουσιν ἐν ἐσθεσμένη καὶ ὥχρ' μορφῇ. Ὑπάρχει ἐπίσης ἱεραρχία εἰς τὰς Ὁραίας Τέχνας, ὡς πρὸς τὴν πληθὺν τῆς παραγωγῆς συγκεκριμένων ἐννοιῶν καὶ αἰσθημάτων· πρώτην δὲ θέσιν κατέχει ἡ ποίησις, ἥτις ἀρκετὰ σαφῶς ἐμπεριέχει καὶ τὰς λοιπὰς, καὶ εἶνε οὕτως εἰπεῖν τὸ ἄθροισμα αὐτῶν σὺν τῷ λόγῳ· ὕστερον ἔρχονται κατὰ ἱεραρχικὴν τάξιν, ἡ Γραφικὴ, ἡ Γλυπτικὴ καὶ τελευταῖον ἡ Μουσικὴ, ἥτις παράγει τὰ ἀοριστώτερα, ἂν καὶ γλυκὰ καὶ εὐάρεστα, αἰσθήματα.

Δὲν θὰ θαυμάσῃ τις ἕνα ἡθοποιόν, ἐὰν τὸν ἴδῃ ἀπομιμούμενον ἀκριβῶς τὴν στάσιν καὶ τὴν ἐκφράσιν τοῦ προσώπου μιᾶς εἰκόνης ἢ ἐνὸς ἀγάλματος· τούναντίον εἶνε δυνατόν καὶ νὰ γελάσῃ· μίαν ἀμυδρὰν ἰδέαν τοῦ πράγματος δύναται τις νὰ λάβῃ βλέπων παριστανομένην Παντομίμαν, ἂν καὶ ἐκεῖ ὑπάρχει εἶδος λόγου, αἱ διαφοροὶ δηλαδὴ χειρονομίαι καὶ κινήσεις τοῦ σώματος καὶ τοῦ προσώπου. Ἀμα ὅμως προστεθῇ ὁ λόγος ὑπὸ μορφὴν ποιήσεως ἢ δράματος, ἀδιάφορον, ἀμέσως τὰ πάντα ἀλλάζουσιν, λαμβάνουν ζωὴν· ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐλλείπει ἡ ἡλεκτρίζουσα ἐκείνη ζωὴ, ἐλλείπουν τὰ νεῦρα.

Καὶ ποῖα εἶνε τὰ νεῦρα; Ἀπαντῶ:

Ὁ ἡθοποιὸς καλλιτέχνης· ὁ ἡθοποιὸς εἶνε τὸ κεντρικὸν νευρικὸν σύστημα, δι' οὗ ἐκδηλοῦται πρὸς τὰ ἐξω ὅλη ἡ ζωὴ τῶν Τεχνῶν· εἶνε τὸ εὐγενὲς ἐκεῖνο ὄργανον, τὸ ὁποῖον θέτει εἰς τὸ φανερὸν ἅπαντα ἐκεῖνα τὰ ἀβέβαια συναίσθηματα καὶ τὰς ἀσαφεῖς εἰκόνας τοῦ δράματος· εἶνε ἡ κορωνὶς τοῦ Καλοῦ, ἄνευ τῆς ὁποίας τοῦτο ἐλαττοῦται τὴν ἀξίαν. Εἶνε ὁ Σόννεντάλ.

Τοιαύτας σκέψεις κάμνει τις ἀκουσίως, ὅταν εὐτυχῇσῃ νὰ ἴδῃ παρόμοιον ἡθοποιόν, καὶ πρὸς στιγμὴν λησμονεῖ τὸν ποιητὴν, ὅστις τὸν ἐπλάσε καὶ τῷ ἐνεφύσησε τὸ πνεῦμά του. Ὁ ἔρως δὲ πρὸς τὸ εὐγενὲς τοῦτο ὄργανον τοῦ ποιητοῦ, τὸ πλήρες ζωῆς καὶ αἰσθήματος, τὸ κολακεῦον καὶ παρέχον ἡμῖν τὴν εὐγενεστέραν καὶ ὑψηλοτέραν ἀπόλαυσιν εἶνε ἴσος μὲ τὴν περιφρόνησιν καὶ ἀηδίαν,

ἦν αἰσθάνεται τις πρὸς τὸν μαστρωπὸν τὸν παρέχοντα ἡμῖν τὰς ταπεινοτέρας ἀπολαύσεις. Ὡστε δύναται τις νὰ εἴπῃ ὅτι ὁ καλλιτέχνης ἠθοποιὸς εἶνε οἱ ἀντίποδες τοῦ μαστρωποῦ.

Ἐννοεῖται οἷοθεν ὅτι δὲν πρέπει νὰ φαντασθῶμεν τὸν καλὸν ἠθοποιὸν ὡς ἀπλοῦν ὄργανον μόνον ἐκφράσεως, ἀλλὰ τὸυναντίον ὡς ἀτομικότητα προσθέτουσαν ἴδια κεφάλαια, τὰ ὁποῖα κέκτηται φύσει, καὶ τελειοποιήσασαν αὐτὰ διὰ τῆς ἐξασκήσεως.

Ὅταν βλέπῃς ἓνα Σόννεντάλ, βλέπεις συγχρόνως καὶ τὸν Σαϊξπηρον καὶ τὸν Ἀμλέτον· ἔχεις μίαν μεταφυσικὴν τριάδα, ἥς τὰ μέλη, ἐνῶ εἶνε ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων, εἶνε συγχρόνως καὶ ἐν τι ἀδιαίρετον.

Διὰ νὰ κατορθώσῃ λοιπὸν εἰς ἠθοποιὸς τοιαύτην συγχώνευσιν, φαντάζεται τις εὐκόλως ποῖον βαθμὸν διανοίας καὶ ποῖαν εὐαισθησίαν ὀφείλει νὰ ἔχῃ· ὀφείλει νὰ διεισδύσῃ μέχρι τῶν ἐγκάτων τῆς διανοίας τοῦ συγγραφέως καὶ ἀκολουθῶς διὰ τῆς θύρας τῆς συγκοινωνίας, ἥτις ἄγει κατ' εὐθείαν, ἄνευ περιστυλίων καὶ διαδρόμων, εἰς τὰ ἄχανῃ καὶ λαμπρὰ μέγαρα τοῦ αἰσθήματος, μέχρις αὐτοῦ!

Πόσον θαυμάζει τις καὶ λατρεύει τὸν καλλιτέχνην ἠθοποιὸν, ὅταν τὸν κρίνῃ ὑπὸ τοιαύτην ἐποψίν. Πόσον μεγάλης ἐκτιμήσεως εἶνε ἄξιος!!

Ἀλλὰ δὲν ἀρκοῦσι μόνον ταῦτα διὰ νὰ γεννηθῇ ὁ ἠθοποιός, ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλαι ιδιότητες καὶ προσόντα, δι' ὧν καὶ μόνον εἶε καὶ ὀνομάζεται ἠθοποιός.

Καὶ πρῶτον μεγάλη φαντασία ἀπαιτεῖται, ὡς εἰς πάντα καλλιτέχνην, διὰ νὰ δύναται νὰ παραστήσῃ ἐνώπιόν του, ὡς νὰ τὰς ἐβλεπε, τὰς διαφόρους εἰκόνας τοῦ δράματος μέχρι τῶν ἐλαχίστων λεπτομερειῶν τῶν στάσεων καὶ τῶν ἐκφράσεων αὐτῶν, φανταζόμενος ταῦτοχρόνως καὶ τὸν τόνον τῆς φωνῆς, ὅστις θὰ εἶνε ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς τοιαύτην ἢ τοιαύτην ἔκφρασιν. Δεύτερον δὲ μεγίστη δόσις μιμητικοῦ ἀπαιτεῖται νὰ ὑπάρχῃ, ὅπως ἐκδηλώσῃ πρὸς τὰ ἐκτὸς τὰς διαφόρους ψυχικὰς καταστάσεις.

Τὸ μιμητικόν, ὡς γνωστὸν, εἶνε κοινὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ζώων, τελειοποιεῖται δὲ ἀρκούντως διὰ τῆς ἀσκήσεως. Ἀλλὰ ὑπάρχουν διαφόρων τάξεων καὶ ποιότητων μιμητικὰ, τὰ ὁποῖα δυνάμεθα νὰ διαίρεσωμεν εἰς δύο μεγάλας κατηγορίας, τὰ ἀπλὰ καὶ τὰ σύνθετα. Τῶν ἀπλῶν τὰ τόξα τῆς ἀντανakλάσεως διὰ τοῦ ἐγκεφάλου εἶνε βραχέα καὶ ἐξ ἑνὸς μόνου τόξου ἀποτελούμενα· π. χ. ὑπόθεσις, φίλτατε Βλάσιε, ὅτι διήλθες σῶος καὶ ἀβλαβῆς τὴν λεωφόρον τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἔφθασες μέχρι τοῦ ἀγάλματος τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, τοῦ ἀριστουργήματος τούτου τῆς νεωτέρας ἑλληνικῆς τέχνης. Θέλεις νὰ μιμηθῇς τὴν συγκινητικὴν του στάσιν καὶ φυσιογνωμίαν, οὐδὲν εὐκολώτερον τούτου· ἀπλόνεις τὴν δεξιάν σου ὡς πρὸς εὐλογίαν, κρατεῖς εἰς τὴν ἀριστεράν σου τὸ μπαστούνιον τοῦ κ. Παρασκευαΐδου ἀντὶ πατερίτσας (διὰ νὰ ἔχῃς τὸ ἀνάλογον πρὸς τὸ σῶμά σου ὕψος), πρὸς δὲ δὲν σκέπτεσαι ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἀπολύτως περὶ οὐδενός, ἢ, ἂν θέλῃς, ἄφησε νὰ διέρχωνται διὰ τοῦ κρανίου σου ἰδέαι, οἷαι θὰ διήρχοντο διὰ μιᾶς χωματίνης καπνοθήκης (βάζου), καὶ ἰδοὺ ἔχεις τὴν στάσιν τοῦ σώματος τοῦ Γρηγορίου καὶ τὴν ἔκφρασιν τοῦ προσώπου του. Ἡ ὁμοιότης σου δὲ θὰ εἶνε κατὰ τοσοῦτον καταπληκτικὴ, καθ' ὅσον καὶ τὰ ἐνδύματά σου θὰ ἔχωσι τὸ σχῆμα τοῦ ἱερατικοῦ ῥά-

σου ὡς καὶ τὸ χρῶμα τοῦ μαρμαροῦ ἕνεκα τῆς ποσότητος τῆς σκόνης, διότι διέβης ἤδη διὰ τῆς λεωφόρου τοῦ Πανεπιστημίου. Σὲ ἀφίνω εἰς αὐτὴν τὴν ἀξιοθρήνητον κατὰστασιν πρὸς στιγμὴν.

Τώρα, λαμβάνω ἓνα Παπαγάλλον καὶ τὸν τοποθετῶ ἐπὶ τοῦ βήθρου σου· ψιθυρίζω δὲ εἰς τὸ οὖς του ὅτι: εἶσαι Γρηγόριος ὁ Πατριάρχης. Ἀμέσως θὰ ἀκούσῃς τὸν Παπαγάλλον λέγοντα: «εἶσαι Γρηγόριος ὁ Πατριάρχης». Tableau!!

Τί συνέβη; καὶ οἱ δύο σας ἐμιμήθητέ τι· εἰς τὸν ἐγκέφαλον καὶ τῶν δύο σας συνέβησαν ἀπλὰ τόξα ἀντανakλάσεως. Εἰς μὲν τὸν ἰδικόν σου ἡ ὁδὸς τοῦ τόξου ἔγεινε διὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ ἐκείθεν μέχρι τοῦ κέντρου τῆς μιμήσεως, τὸ ὁποῖον ἀμέσως ἔδωκε τὴν δέουσαν συστολήν εἰς τοὺς μῦς πρὸς παράστασιν τῆς στάσεως καὶ τῆς ἐκφράσεως· τὸ τόξον δὲν διήλθεν οὔτε διὰ τῆς σφαίρας τῆς διανοίας, οὔτε διὰ τῆς τοῦ αἰσθήματος· εἶνε ἀπλοῦν.

Εἰς δὲ τὸν ἐγκέφαλον τοῦ Παπαγάλου ἡ ὁδὸς τοῦ τόξου ἔγεινε διὰ τοῦ ὠτός μέχρι τοῦ κέντρου τῆς μιμήσεως καὶ ἐκείθεν διετάχθη ἡ κατὰλληλος συστολή τῶν μυῶν τῶν φωνητικῶν ὀργάνων· οὐδὲν διήλθεν διὰ τῆς διανοίας καὶ τοῦ αἰσθητικοῦ τοῦ Παπαγάλου· διότι, ἐὰν ἤννοει τὴν φράσιν, ἦν ἐπ' ἀνέλαθεν ὡς ζῶν φωνογράφος, καὶ ἐπομένως ἠσθάνετο τίς εἶσαι, ἀμέσως ἤθελε συγκινηθῇ, ἐμπνευσθῇ καὶ προσθέσῃ:

Τί με θωρεῖς ἀκίνητος, ποῦ τρέχει ὁ λογισμὸς σου;!!

Τὸ φλογερὸν σου μέτωπον . . . κ. τ. λ.

ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι, ἀντὶ νὰ ἐμπνευσθῇ, δὲν ἤθελεν ἐκπνεύσει ἐπὶ τῇ θέᾳ σου. Καὶ εἰς τοὺς δύο σας λοιπὸν συνέβησαν ἀπλὰ τόξα μιμήσεως.

Εἰς τὸν ἠθοποιὸν ὅμως ἀναγκάτως τὰ τόξα εἶνε σύνθετα· διότι ὅταν μελετᾷ δράμα τι, θὰ σχηματισθῇ ἀμέσως ἐν πρῶτον τόξον ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ μέχρι τῆς διανοίας, ἥτις τὰς λέξεις μεταμορφώνει εἰς ἐννοίας· αἱ ἐννοιαὶ ἀμέσως θὰ παραγάγωσιν αἰσθήματα, καὶ θὰ ἔχωμεν οὕτω τὸ δεύτερον τόξον ἐκ τῆς σφαίρας τῆς διανοίας πρὸς τὴν τῶν αἰσθημάτων, αἱ ὁποῖαι συγκοινωνοῦσι δι' ἀπειρων ἰνῶν. Ἐκ τοῦ αἰσθητικοῦ δὲ ἄλλα τόξα ἀντανakλάσεως ἀμέσως μεταβαίνουν εἰς τὰ κέντρα τῆς συστολῆς τῶν μυῶν, χωρὶς νὰ διαβῶσι διὰ τοῦ κέντρου τῆς μιμήσεως, πρὸς ἔκφρασιν τοῦ ἀντιστοιχοῦντος αἰσθήματος· ὡς π. χ. ὅταν κλαίωμεν, ἢ γελῶμεν ἢ ἔχωμεν οἰονδήποτε πάθος, τοῦτο ἐκφράζεται ἀμέσως, ἄνευ μιμήσεως, πρὸς τὰ ἐκτὸς, διότι ὑπάρχει φύσει ἡ ἀρμονία μεταξὺ τοῦ αἰσθήματος καὶ ὀρισμένων τινῶν μυῶν διὰ τῶν ἀναλόγων νευρικῶν ἰνῶν· οὐδέποτε δὲ θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκφράσῃ τις φυσικῶς καὶ ἀκριβῶς μόνον διὰ τῆς μιμήσεως πάθος τι, αἰσθηματιὰ τι, ἐὰν τῶντι δὲν τὸ αἰσθάνεται. Ὁ προσπονητὴς γελῶν, φερ' εἰπεῖν, δὲν ἔχει ἀκριβῶς τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἀληθῶς γελῶντος, ἐκτὸς ἐὰν ἐκ τῆς προσποιήσεως παρασυρθῇ παρὰ τὴν θέλησιν του εἰς ἀληθῆ γέλωτα, καὶ οὕτω καθεξῆς· ὥστε ὁ ἠθοποιὸς ἀναγκάτως πρέπει νὰ αἰσθάνηται διὰ νὰ ἐκφράζῃ ἀκριβῶς οἰονδήποτε πάθος. Ἐπειδὴ ὅμως ἔχει συνειδησιν ὅτι δὲν εἶνε αὐτὸς τὸ ἴδιον πάσχον πρόσωπον, ἢ αἰσθῆται ὅτι ἡλαττοῦτο ἐπαισθητῶς καὶ ἐπομένως ἡ ἔκφρασις αὐτῆς πρὸς τὰ ἐκτὸς, θὰ μᾶς παρεῖχε δὲ τότε τὴν εἰκόνα τὸ πολὺ ἐνὸς ἀναγινώσκοντος, π. χ. τὸν Ἀμλέτον, ἐν τῇ

δωματίῳ του ἡσύχως, τοῦ ὁποίου ἡ φυσιογνωμία παραλάσσει μὲν ἐκαστοτε ἀναλόγως τῆς διεγειρομένης ὑπὸ τῆς ἀναγνώσεως αἰσθήσεως, ἀλλ' ἡ παραλλαγὴ αὕτη εἶνε ὥρᾳ καὶ ἀσαφὴς ἕνεκα τῆς παρούσης πάντοτε συνειδήσεως.

Πρέπει λοιπὸν νὰ παρεμβῇ μία ἄλλη δύναμις, ἥτις νὰ κρατῇ, ἀλλὰ τεχνητῶς, τὰ αἰσθήματα εἰς τὸν δέοντα βαθμὸν τῆς ἐντάσεως· δὲν ὑπάρχει πλέον βαθεῖα αἰσθησις καὶ οὕτε ἄρα ἀνάλογος φυσικὴ ἔκφρασις, καὶ ἐν τούτοις αὕτη ὀφείλει νὰ ὑφίσταται. Θὰ παρεμβῇ ὅθεν ἡ δύναμις τῆς Μιμήσεως, ἥτις θὰ τεθῇ εἰς ἐνέργειαν, ἀφοῦ πρῶτον σχηματισθῶν ἄλλα τόξα ἐκ τοῦ αἰσθητικοῦ πρὸς τὴν μνήμην, τὴν φαντασίαν καὶ τὴν βούλησιν διὰ νὰ δώσῃ ὁ ἡθοποιὸς τὴν κατὰλληλον, σχεδὸν φυσικὴν ἔκφρασιν τῶν αἰθημάτων του. Παραλείπομεν πλέον ὅτι ἡ αἰσθησις ἐντείνεται ἔτι πλέον, ὅταν ὁ ἡθοποιὸς ἀκούῃ τὴν ἰδίαν του φωνήν· ἐδῶ πάλιν ἔχομεν ἄλλα τόξα ἀντανakλάσεως προστιθέμενα εἰς τὰ πρότερον.

Αὐτὸ λοιπὸν τὸ κέντρον τῆς Μιμήσεως, εἶνε ἡ περιουσία τοῦ ἡθοποιοῦ, τὸ δῶρον τῆς φύσεως· ἕκαστος τὸ ἔχει, ἀλλ' εἰς αὐτὸν εἶνε φύσει εἰς μέγιστον βαθμὸν ἀνεπτυγμένον, τελειοποιούμενον ἔτι περισσότερο διὰ τῆς ἀσκήσεως· τοιαῦτα ὅμως δῶρα εἶνε σπάνια, διὰ τοῦτο καὶ οἱ ἡθοποιοὶ εἶνε σπάνιοι. Κατὰ δεύτερον λόγον πλέον ἔρχεται τὸ ἀνάστημα, ἡ μορφή καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἡθοποιοῦ.

Εἰς Μιστριώτης π. χ. δὲν θὰ δρέψῃ, μοὶ φαίνεται, πολλοὺς στεφάνους ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἐὰν ὅμως, φίλε μου, δὲν παραδέχῃσαι τὰς ιδέας μου, καὶ φρονῇς ὅτι δύνασαι νὰ μιμηθῇς τὸν Ἀμλέτον ὡς τὸν Πατριάρχην λίαν ἐπιτυχῶς, ἂν καὶ ὅταν τὸν ἀναγινώσκῃς, τὸν ἐννοεῖς καὶ τὸν αἰσθάνῃσαι ὥπως ὁ Sonnenthal, τότε σὲ θέτω ἁμέσως ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου τῶν Ἀθηνῶν διὰ νὰ πεισθῇς ἂν δύνασαι νὰ εἶσαι ἐφάμιλλός του ἢ ὄχι.

Ἴδου ποῖα τις εἶνε ἡ ψυχολογικὴ ἀνάγκη τοῦ ἡθοποιοῦ· ὁ ἴδιος εἶνε εὐγενὲς ὄργανον πεποικισμένον ὑπὸ τῆς Φύσεως. Εἶνε ἀνάγκη νὰ εἰπώμεν ὅτι ἐξευγενίζει καὶ τοὺς θεατὰς του; Οἱ θέλοντες νὰ ἡθικοποιήσωσι μίαν κοινωνίαν, οἱ ἔχοντες τὰς Ἀρχὰς καὶ τὴν δύναμιν, δὲν πρέπει νὰ μεταχειρίζωνται ὡς μέσον καὶ τοὺς καλλιτέχνους; Πρέπει νὰ ἔτῃ τις τοιοῦτος διὰ νὰ ἐννοήσῃ ποῖαν ἐπίδρασιν ἔχουν ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου· ἡ ἐπίδρασις αὕτη θὰ φέρῃ ἀποτελεσμα, ὅχι ἐὰν ἀπαξ μόνον ἡ δις παρασταθῇ τις εἰς τὸ θέατρον, ἀλλὰ λίαν συνεχῶς, ὥπως ὁ φοιτητὴς φοιτᾷ εἰς τὴν οἰκείαν του σχολήν· διότι ὥπως οὗτος δὲν δύναται νὰ μάθῃ μίαν ἐπιστήμην, ἐὰν ἀπαξ ἢ δις παρευρεθῇ εἰς ἐν μάθημα, οὕτως δὲν δύναται νὰ καθωραϊσθῇ καὶ ἀναπτυχθῇ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου, ἐὰν σπανίως παρευρίσκηται εἰς τὸ θέατρον. Ἐν Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι θεάτρα, τὰ ὅποια εἶναι σχολαὶ πλέον τῆς κοινωνίας ὑποστηριζόμενα ἰσχυρῶς ὑπὸ τῶν Κυβερνήσεων. Καταρτίζονται οἱ ἡθοποιοὶ σπουδάζοντες καὶ γυμναζόμενοι καὶ ἐξεταζόμενοι ἀκολούθως ὑπὸ τῶν σπουδαιότερων λογίων τῆς κοινωνίας ἐκλεγομένων ὡς ἐπιτροπῇ.

Πῶς εἶνε δυνατόν νὰ μορφώσωμεν ἐν Ἑλλάδι ἡθοποιούς; Ἐὰν ἐκ γενετῆς εἶνε τις περίφημος ἱατρός ἢ νομικός, τότε εἶνε δυνατόν καὶ νὰ εἶνε ἡθοποιός.

Αἱ Κυβερνήσεις μας σκέπτονται εἰς τοιαῦτα λεπτὰ καὶ εὐγενῆ πράγματα; καὶ ποῦ τοὺς ἀφίνει ἡ σπουδαία φροντίς καὶ σκέψις τῶν πολιτικῶν αἰσχυροτήτων!!

Ἀνέγνωσα μετὰ φρίκης εἰς τὸ Μὴ Χάνεσαι ὅτι ὁ κ.

Δεκαπτάς ἦλθε πρὸς ἐκ Πατρῶν εἰς Ἀθήνας! δὲν ἔπρεπε οἱ βουλευταὶ Πατρῶν νὰ τὸν φέρουσιν ἐπὶ τῆς ῥάχews τῶν προσλαμβάνοντες ὡς ἐπικούρους καὶ ἄλλους βουλευτὰς τῶν πόλεων ὅθεν διήρχοντο; Ποῖαν ἄλλην καλλιτέραν ἐκδοῦλευσιν θὰ παρεῖχον εἰς τὸν τόπον τῶν; Ὁ Ἀμλέτος ἔστειλε τοὺς ἔρωτας τῆς Ὀφηλίας εἰς μοναστήριον . . . εἰς μοναστήριον . . . εἰς μοναστήριον. Καὶ ἐγὼ στέλλω ὅλους τοὺς πολιτικοὺς στὸ διόλο . . . στὸ διόλο . . .

Χαῖρε,

Α

ΜΕΓΑΛΗ ΟΙΝΟΠΟΙΑ ΑΜΠΑΖΟΠΟΥΛΟΥ ΕΚΤΑΚΤΟΣ ΕΦΘΗΝΙΑ

Λευκοῦ οἴνου φιάλη λεπτ. 60.

Μέλανος οἴνου φιάλη λεπτ. 60.

(Κεντρικὰ Καταστήματα καὶ ὑποκαταστήματα
ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ).

ΜΕΤΕΚΟΜΙΣΘΗ ΤΟ ΜΕΓΑ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ ΚΑΙ ΚΟΤΖΙΑ

ὀλίγον ἀνωτέρω τῆς προτέρας του θέσεως ἐπὶ τῆς
ὁδοῦ Ἑρμοῦ, εἰς τὸ μεγαλοπρεπὲς Ἰσόγειον τῆς
Οἰκίας Κ. Λελοῦδα, μετὰ τῶν καταστημάτων
Στεφ. Γαβαλά καὶ Ι. Κοχοροπούλου.

ΠΡΟΣ πάντας ὅσοι πάσχουσιν ἐξ ἐπιληψίας, συ-
σπάσεων ἢ νευραλγιῶν συνιστῶμεν συντόμως
τὴν παγκοσμίως γνωστὴν καὶ σχεδὸν θαυματουργοῦσαν
μέθοδον τοῦ καθηγητοῦ Ch. Albert 29, Avenue de Wa-
gram. Ὅλοι λοιπὸν οἱ ἀσθενεῖς ἅς ἀποταθῶσι πρὸς
αὐτὸν μετ' ἐμπιστοσύνης, καὶ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν θὰ
ἐπανεύρουν τὴν ὑγίαν, ἣν εἶχον ἀπελπισθῇ ποτὲ νὰ
ἐπανεύρῃσι. Ἡ θεραπεία διενεργεῖται δι' ἀλληλογραφίας
μετὰ λεπτομερῆ ἀνακοίνωσιν τῆς ἱστορίας τῆς ἀσθενείας.
Ὁ καθηγητὴς κ. Ch. Albert δὲν δέχεται ἀμοιβήν, εἰμὴ
ἂν οὐ πρὸς ἐλθῶσι διὰ τοῦ τρόπου τῆς θεραπείας του
σπουδαῖα ἀποτελέσματα.